

Register over artikler i ROMU årgang 2001-2018

Artiklernes overskrifter fortæller ikke altid om artiklernes indhold.

Af hensyn til muligheden for at søge i registeret, er der tilføjet en meget kort beskrivelse af artiklernes indhold hvor det er skønnet relevant, evt. suppleret med relevante søgeord.

Udarbejdet af Kurt Buchtrup maj 2020

forfatter

evt. uddybende beskrivelse af indhold

2001

Ragnarok på Roskilde Museum	Frank Birkebæk	Om Elsebeth Stryhns gave til Roskilde Museum: en keramisk skulptur udført af Bjørn Nørgaard
Søndergårde – spor af stenalderbondens ritualer	Lisbeth Gernager	Søndergårde er beliggende i Allerslev på et plateau syd og øst for Tokkerup å.
En spændende helleristningssten fra Langtved ved Ryegaard	Flemming Kaul	Om fundet af den såkaldte Langtvedsten
Blomsterhilsen fra lille Ida	Anette Tonn-Petersen	Om godsejer Nicolai Abraham Holten og hans familie. Referencer til Bramsnæs Museum og arkiv – Krabbesholm – Johanne Mangor – Just Mathias Thiele - Christian, Ida og Sophie Holten – H.C. Andersen
Bagerier og konditorier i Roskilde 1850-1921	Lene Hadsbjerg	Omtaler bl.a. Cafe Wolffhechel – Schmidts Conditori – Ewertts Conditori – bagermestrene Lawerentz, Herbst, Ranfeldt, Richter, Frederik Andersen, Georg Jørgensen - Fællesbageriet
”...et respektabelt Mindesmærke i Bronze af Roskilde Bys Grundlæggere, Hroar og Helge”	Mette Høj	Om Johan Galsters kunstværk Roar og Helge på Stændertorvet – en gave fra manufakturhandler Carl Andersen (O.H. Schmeltz Eftf.) til byen.
Register til ROMU 1980-2000	Karen Kjølhede	

2002

Gammelt værktøj	Børge Dahl	Om Børge Dahls samling af gammelt værktøj, som nu befinder sig på Håndværksmuseet i Lützhøfts Købmandsgaard i Ringstedgade
Visby – en bebyggelse fra sen vikingetid og middelalder i Vindinge Lillevang	Jens Ulriksen	
Svenske indvandrere i Roskildeområdet omkring 1808	Mogens Sander Hansen	
Roskildebørns hverdag for 100 år siden	Per Karlsson	Bl.a. om Roskilde Børneasyl, Sct. Jørgensbjerg Asyl, Roskilde Børnehjem, børnebespisning og børnearbejde.

Mos-Jensen i Hvalsø	Gert Steen Mogensen og Gunnar Rylander Hansen	Om Christian E. O. Jensen. Boede i Hvalsø i perioden 1871-1917. Uddannet farmaceut, men kendt som specialist i diverse mosarter. Han udgav en række bøger om emnet.
Maler og billedhugger Axel Wilhelm Larsen 1883 til 1933	Henrik Jørgensen	
2003/2004		Roskilde Museums 75-års jubilæumsbog udgivet i 2004 erstattede den ordinære årgang 2003.
Roskilde – mindernes og fremtidens by – Museumstanken slår omsider rod i domkirkebyen	Eva Tønnesen	
”Hvor der er Vilje, er der også en Vej...” om oprettelsen af Roskilde Museumsforening	Mette Høj	
El, plastic og atomkraft – tre avishistorier fra det 20. århundredes Roskilde	Lars Due Arnov	Om omstillingen fra gas til el i Roskilde - om forsøget med at producere en plasticbil med tilknytning til Roskilde, og om modstanden mod Risø og atomkraft
Signalement af en by i provinsen 1979 – mangfoldighed og subkulturer	Eva Tønnesen	
Roskilde Museum 1979 - 2004	Frank A. Birkebæk	
Væsentlige undersøgelser 1977-2003		En gennemgang af tidligere publicerede artikler - de fleste kan findes i registeret fra perioden 1980-2000
Bestyrelsesmedlemmer gennem årene	Mogens Hansen	
Bogudgivelser 1977-2003 Personale 1977-2003 Roskilde Museums afdelinger Forfatterliste		
2004		
En lille blypind med runer fra Hedegade i Roskilde	Marie Stoklund	
Hedeboegnen – Roskildes opland	Peder Dam	En naturgeografisk beskrivelse

Roskilde Lervarefabrik	Mette Høj	Om pottemager Frederik Brack, som grundlagde "Brack & Sønner" i Bredgade 5 i 1847, som bestod indtil 1979, hvor bygningerne blev revet ned.
Maglekilde-Petersen – den lune fortæller	Grethe Rung	Historien om familien Petersen, som grundlagde og videreførte Maglekilde Maskinfabrik. Maglekilde-Petersen hed Carl Maglekilde-Petersen, der sammen med sin bror Sophus overtog efter faderen Ole Petersen. Han blev siden kendt som en eminent historiefortæller.
Pigtråds- og poporkestre i Roskilde 1963-1967	Mogens Hansen	
Bygherrerapporter fra 2004:		
Vindinge. Gravplads fra 300-tallet		
Foldager 1. Boplads fra Yngre germansk jernalder og vikingetid		
Foldager II. Bebyggelsesspor fra sen vikingetid		
Nordens Parkvej. Bopladser i bronze- og jernalder		
2005		
En jættestue ved Vestvejen	Katrine Kølle Hansen	I området mellem Hyrdehøj og Svogerslev – nord for den gamle Holbækvej
En folkekonges død – et forslag til tolkningen af jernalderens våbenofferfund	Tom Kristensen	
Dåbstøj - Kristentøj	Anni Bloch	En beskrivelse af Roskilde Museums samling af dåbstøj
Poul Hansen – folketingsmanden og socialdemokraten, der ikke var cand.polit.	Bente Trane	
Unicon Valley	Henriette Bülow	En beskrivelse af betonvarefabrikken "Sjælland" – senere kendt som Uniconarealet, som i dag lægger areal til Rockmuseet Ragnarock og en række bolig-bebyggelser og kreative værksteder i nogle af de gamle fabriksbygninger.

Trekroner – en ny bydel i
Roskilde Kommune

Lene Hadsbjerg

Etableringen af Lejre Museum
2003-2005

Peter Thor
Andersen

Bygherrerapporter fra 2005:

Bispegårdsvej i Allerslev

Grønnegade, Roskilde

Provstevænget 2005

Bopladsspor ved Strandengen

2006

Roskilde Museum i forandring

Frank Birkebæk

Middelalderbebyggelse i Gl.
Viby

Jens Ulriksen

Offerfund langs Roskilde Fjord

Vagn O. Jensen

Isaac Melan – Borgerskab som
Tobaks-Planteur udi Roskilde
1725

Halvor Petersen

Marstrand & Christian 4.

Mette Høj

Om Marstrands udsmykning af Christian 4.s kapel i Roskilde
Domkirke – og om andre kunstneres forslag til udsmykning af
kapellet.

Våbenedkastninger i "Region
V – Roskilde Amt" under anden
verdenskrig

Henning Bjørn
Larsen

Roskilde og kommunalreformen
i 1970

Hans Christian
Eisen

Kommunalreformen – i få ord

Bygherrerapporter fra 2006:

Ledreborg golfbane

Margrethesminde, Osted

Ramsømaglevej, Gadstrup

Trekroner Øst etape III

Trekroner Øst etape IV

2007

50 år i Risø forskningsmiljø   Vagn O. Jensen

Julius Louis Theodor Jansen, en
farende svend   Jørgen Ulriksen

Om murersvend J.L.T. Jansen – udlært hos murermester Broch som boede på hjørnet af Sankt Ols Gade og Domkirkestræde – som i 1842 drog på valsen i tiden frem til 1848. Rejsen til bl.a. Sydtyskland og Østrig-Ungarn er dokumenteret i såkaldte vandrebøger, hvor de lokale myndigheder giver påtegninger.

De spanske soldaters oprør i
Roskilde den 31. juli 1808   Mette Høj

Bygherrerapporter fra 2007:

Sct. Mikkel's kirketomt og
kirkegård

Hustomter fra 3/500-tallet,
Højby Huse

Svogerslev Kirkegård

Algade 36, Roskilde

Kulturlag og brønde fra
12/1300-tallet, Blågårdsstræde

Børnehøj

Neolitisk bopladsområde,
Langebjergvænget

Bebyggelse fra bronzealder og
yngre før-romersk jernalder,
Gadstrup sogn

Vissegård, Gershøj Sogn

2008

Fund fra yngre stenalder og jernalder fra Tofteengen ved Ågerup	Lisbeth Gernager Langkjær	
Gårde fra yngre germansk jernalder og vikingetid ved Vestervang	Ole Thirup Kastholm	Gården Vestervang ved Kirke Hyllinge
En røreskål og en plastvirksomhed – om Margretheskålen og Rosti	Grethe Rung	Om plastvarefabrikken Rosti – ikke mindst om produktionen af emner støbt i melamin – ofte designet af kendte danske designere. Rosti var i Roskilde i perioden 1967-1993 på adresserne Københavnsvej 133, Industrivej 19 og Sdr. Mellemsvej 4.
350-året for Roskildefreden 1658	Per Karlsson	
Danmarks Rockmuseum er godt på vej	Lise Hammershøj	
Bygherrerapporter fra 2008:		
Vindinge Østergaard		
Ramsømaglevej III		
Dr. Margrethesvej		
Trekroner Øst etape V		
Smedegade		
Himmelev Boldbaner etape I-II		
2009		
Odin fra Lejre	Tom Christensen	Om fundet af ”Odin fra Lejre” – en meget lille sølvfigur, som sandsynligvis viser Odin, der med Hugin og Mugin på sine skuldre sidder på en stol
Arkæologien under motorvejen	Ole Thirup Kastholm	Der refereres til arkæologien under Holbækmotorvejen, hvor der i 2009/10 blev gravet i forbindelse med udvidelsen af motorvejen tæt omkring Roskilde
Torvet og dets mennesker	Lars Kjær	Om Torvet i Roskilde og dets mennesker i årene omkring 1400-1499
Haraldsborg Mølle	Mette Høj	En beskrivelse af møllen med udgangspunkt i et maleri fra 1823, som Roskilde Museum erhvervede i 2009

Travlhed på Rockmuseet	Lise Hammershøj	
Talerstolen	Hakon Lund	En beskrivelse af en "talerstol" for enden af Herthadalen i Lejre. Den er kaldt "Hertas Alter" og "Grundtvigs talerstol"
Naturvejledning på Roskilde Museum	Tim Holmegaard Krat	

2010

Bager bliv ved din ovn!	Søren Moses	Om Tadre Mølle og nogle af de mennesker der var på stedet. Tadre Mølle er en del af ROMU-koncernen og beliggende Tadre Møllevej 23 , 4330 Hvalsø
Skibsbillederne i Himmelev Kirke og langskibene fra Roskilde Fjord	Ole Thirup Kastholm	
Et nyt aandehul – om Folkeparken i Roskilde Kommune	Mette Høj	Om Folkeparken, Klostermarken, Berthe Margrethe Anlægget og Hestedammen.
Borrevejle – en festplads i Lejre Vig	Louise Dahl Christensen	
Detektorfundne amuletter fra Fredshøj i Gl. Lejre	Julie Nielsen og Maria Panum Baastrup	
Bygherrerapporter 2010:		
Trekroner Øst	Jens Ulriksen	
Frederiksborgvej 10	Jens Ulriksen	

2011

Rappendam – en offermose og dens funktion – kult og mentalhygiejne	Klavs Becker-Larsen	Om Rappendam – en offermose ved Jørlunde i Nordsjælland
Indhegnede romertidsgårde ved Jyllinge	Ole Thirup Kastholm	

Fixeringsbilleder från Vestervang. Försök till en metodisk motividentificering för vikingatida djuornamentik	Michael Neiss	I forbindelse med udgravninger ved Vestervang – en gård ved Kirke Hyllinge – i 2007, blev der bl.a. fundet et såkaldt rundspænde. Artiklen viser hvordan man med moderne teknik har genskabt ornamentikken – bl.a. i farvelagte 3D billeder
Grundlæggelsen af Skt. Clara kloster i Roskilde	Emil Lauge Christensen	
Mod et moderne politi – ordensmagten i Roskilde frem til ca. 1910	Vibeke Kaiser-Hansen	
Da det psykedeliske lys kom til Danmark	Morten Lander Andersen	Om det psykedeliske lys i forbindelse med rockkoncerter og lignende – eksempler fra rockmuseet "Ragnarock" omtales og vises
Rishøj – en overpløjet gravhøj fra bronzealderen	Cille Krause	En undersøgelse ved Rishøj Grusgrav beliggende ved Jyllinge
Marbjergvej – en gårdtomt fra førromersk jernalder	David Brink	
Gadeudgravning i Allehelgensgade, Bredgade og Grønnegade	Anna Severine Beck	2010
Domkirkestrædes middelalderlige forgænger	Jens Molter Ulriksen	
Middelalderlige begravelser ved Kirke Hyllinge Kirke	Jens Molter Ulriksen	
2012		
Rappendam II – en rundtur i offermosens bagland	Klavs Becker-Larsen	Om Rappendam – en offermose ved Jørlunde i Nordsjælland
En hemmelighedsfuld stenskive ved Himmelev Bæk	Ole Thirup Kastholm	
Detektorarkæologi – en succeshistorie med begyndende brudflader	Jens Ulriksen	
Da adelen fik enden på komedie	Jens Lei Wendel-Hansen	Om følgerne af den nye rangfølge, som kong Christian V. indførte i 1671

"Dønnergaard kom ud af hullet" – Hans J. Dønnergaard – historien om en mands opstigen og fald	Hans Jørgen Lych Larsen	Om Hans J. Dønnergaard fra Osager ved Osted – en samfundskritiker som kæmpede for en forbedring af bøndernes vilkår – ikke mindst med hensyn til uddannelse. Han var aktiv i andelsbevægelsen og havde generelt set stor politisk indflydelse, men bl.a. et forfalsket regnskab blev hans skæbne.
"Han skal ikke blive glemt" – men det blev han.. Jens Andersen-Gadstrup	Poul Lindor Nielsen	Om Jens Andersen-Gadstrup (1883-1912) og hans virke i DSU og Socialdemokratiet
Da socialismen kom til Roskilde	Keld Holm	
Ayasofya Moskéen i Roskilde – en moské med rødder i Tyrkiet	Vibeke Kaiser-Hansen	
Tre ældre faser af Græse Præstegård		
Kirkegård og hustomter ved Konventhuset i Roskilde	Jens Ulriksen	

2013

Fem små skattefund. Møntprægning og møntbrug i Roskilde og på Sjælland under Valdemar den Store	Jens Christian Moesgaard
Den flygtige købstad – Skibby i middelalderen	Jens Ulriksen
"Bundetings Brynd" – et brødområde i Latinerhaven	Ole Thirup Kastholm
Sct. Hans Hospital 1816-2013. En introduktion til hospitalets historie med fokus på bygningsmassen	Thomas Roslyng Olesen og Per lund
Roskilde Gasværk gennem 150 år	Thomas Roslyng Olesen og Eva Tønnesen
Museoase – redskaber til kvalificeret museumsformidling	Anette Schmidt
Kogestensgruber og jernalderbebyggelse i Vindinge	Anne Kirstine Vestergaard

Beboelse ved Lejre Ådal i
bronzealder og jernalder

Sofie Laurine
Albris

2014

Peter Brandes – portræt af en
by

Frank Birkebæk

Rockens Danmarkskort –
brugernes historier om rockens
mødesteder

Line Vestergaard
Knudsen & Jacob
Westergaard
Madsen

Danmarks Rockmuseum vokser
frem (fotoserie)

Morten Lomholdt

Muserum – en
brugervejledning for voksne!

Marie Abel Hesse
& Anna Zieler

Boede der vikinger i
Frederikssund

Katrine Ipsen Kjær

En hårriver fra Vikingetiden –
nyt fra udgravningerne i
Vindinge

Ole Thirup
Kastholm

Stormflodsfortællinger

Naomi Hainau
Pinholt

Om stormfloden 6. december 2013 og dens betydning for
Roskilde Fjord og de berørte borgere

De første Roskildensere – en
demografisk analyse over
Roskilde-egnens befolkning
omkring år 1000

Julie Nielsen

Brødrene Lützhøft – købmænd
og iværksættere

Poul Low Møller

Stålmosegård – afsluttende
udgravning af en gravplads fra
yngre romersk jernalder

Ole Thirup
Kastholm

Bebyggelse fra førromersk og
romersk jernalder ved Bauhaus,
Roskilde

Ditte Kroner
Gaarde

2015

Bomærkerne i Roskilde Domkirke	Amanda Stevne Jørgensen	Om de 15 gravstene i Roskilde Domkirkes indre, som bærer bomærker – en slags monogrammer med udgangspunkt i både runer og latinske bogstaver eller anden form for symboler.
I skyggen af Sankt Laurentii Kirke	Claus Rohden Olesen	Bl.a. om kirkernes placering i Roskilde i middelalderen, og om udgravningerne i forbindelse med etableringen af det nye torv i 2015
Et mellemneolitisk flintøksedepot fra Fredtoft ved Vinge	Jens Winther Johannsen	
Spydkvinden og den myrdede. Gerdrupgraven 35 år efter	Ole Thirup Kastholm	En opfølgning på udgravningerne i Gerdrup i 1981 og 1983
Tre milesten og deres historie	Mette Høj	Om tre af de lokale milesten, som indgik i de vejprojekter der blev iværksat i 1700'tallet af kong Frederik den 5. og senere under kong Christian den 7. De tre lokale milestene blev restaureret og nyopsat i 2015
Mannerupskatten – en præsentation	Julie Nielsen & Tom Christensen	Om resultaterne af udgravningerne ved Mannerup - mellem Kirkebjerg ved Osted og Manderup
Ord holder længere end gerninger	Hans Michelsen	Om de tre lidt upåagtede biblioteker: Sjællands Stiftsbibliotek, Karen Brahes Bibliotek og Roskilde Katedralskoles Bogsamling
Bebyggelsesspor fra førromersk og romersk jernalder ved Spraglehøj idrætsanlæg	Anne Sofie Jørgensen	

2016

Et skib på en bronzekniv	Ole Thirup Kastholm	
Roskildefonden, som den var engang	H.L. Algreen-Petersen	
Ragnarock : popkultur på museum	Rasmus Rosenørn	
Lejre Museums nye udstilling "Sagnkongernes Lejre"	Annemette Birk Lund	
Arkæologisk undersøgelse af Ringstedgade 17	Julie Nielsen	

Arkæologisk undersøgelse af
Vinge Station, etape II

Jens Winther
Johannsen

Arkæologisk undersøgelse af
Kærvej Højby, etape III

Katrine Ipsen Kjær

2017

Den svævende Kjole	Unn Gelting	Nogle konservatorbetragtninger omkring restaurering og ophængning af en kjole fra omkr. 1800-1825
Til Jesus ved Maria	Laura Marie Schütze	Om en lille porcelænsfigur (Jomfru Maria med Jesusbarnet), som i 1991 blev overdraget til Roskilde Museum
Lad billedet tale	Louise Dahl Christensen	Om brugen af billedmateriale i skoleværelser til undervisningsbrug i ældre dage
Dukke Else. En lille piges bedste ven	Mia Ramsing Jensen	Om en dukke fra omkr. 1902 i museets samling
Gådefulde sten	Palle Østergaard Sørensen	Om 4 helleristningssten – såkaldte håndtegnsten – som findes i samlinger på Frederikssund Museum
Et krumsværd	Cille Krause	Om et sjældent krumsværd fra bronzealderen
Hertug Christoffers seglstampe	Jesper Langkilde	Om et seglstampe fundet i Provstevænget 1992
Troldkvindens stav	Ole Thirup Kastholm	Om et fund af en såkaldt troldstav i forb. med udgravningerne ved Trekrøner i 2007
Blyamuletter med runer	Jesper Langkilde	Om to lokale fund af blyamuletter i hhv. Hedegade i 2000 og ved Sortebrødre Plads i 2017
En skildring af Roskilde Domkirke	Mette Høj	Om Jørgen Roeds maleri af Roskilde Domkirke set fra Bondetinget o. 1833
Små skår fortæller	Jesper Langkilde	Om bl.a. en teori om at der har været engelske pottemagere i Danmark omkring år 1000
Da Jernbanen kom til Roskilde	Mette Høj	Da jernbanen kom til Roskilde i 1847 og om en fugleskydningssskive med et motiv med emnet – kunstneren var Jacob Gottschalck, og fuglekongen var Israel Jensen, "kirurg" og barber med forretning i Skomagergade 20
Menneskeoffer	Ole Thirup Kastrup	Om bl.a. offermosen ved Jørlunde og udgravningerne her i 1941

Prozil-hat	Laura Marie Schütze	En solhat, som beskyttede patienter på Sct. Hans Hospital mod solen, hvilket var meget nødvendigt hvis man blev behandlet med stoffet Prozil. Dette stof var meget anvendt fra 1950'erne til psykiatrisk behandling.
Tusindårigt hønsfoder	Naomi Hainau Pinholt	Om skallegravningen i Roskilde Fjord fra 1920'erne – et lille stykke industrihistorie, som forsvandt i 1998, da skallegravningen blev forbudt.
Aluminias internationale gennembrud	Mette Høj	Om fajancefabrikken fra 1863, som bl.a. udviklede den flerfarvede kunstfajance til en international succes
Et Ulfberthsværd	Palle Østergaard Sørensen	Om et af fundene fra Jørlunde – et helt bevaret jernsværd fra Vikingetiden
Godt klædt på	Naomi Hainau Pinholdt	Om stangvanter – bl.a. benyttet af fiskere i Roskilde Fjord i forb. med isfiskeri af ål
En klassiker	Laura Marie Schütze	Om C.C. Hansens klemmer og klemmefabrikken
Vikingetidsskatten fra Lille Karleby	Ole Thirup Kastholm, Julie Nielsen & Bo Jensen	
Roskildefonden II (1976-86)	H.L. Algreen-Petersen	
Nationalpark Skjoldungernes Land (2003-17)	Poul Bjergager	
Byens centrum i 1000 år	Jesper Langkilde	Om udgravningerne 2014/15 i forb. med at belægning m.v. på Fondens Bro og på torvet blev fornyet
Fra begravelse til bebyggelse i Højby, Lejre	Katrine Ipsen Kjær	
Et middelalderhus ved Læderstræde i Roskilde	Jesper Langkilde	Om udgravningen ved VUC – Læderstræde 4 – i 2015
En velbevaret jernalderboplads i Vindinge	Anne Kirstine Vestergaard og Ole Thirup Kastholm	
2018		

Russiske flygtninge i Jægerspris	Naomi Pinholt	Om ca. 1700 flygtninge af russisk herkomst, der efter afslutningen af 2. verdenskrig blev interneret i Jægersprislejren
Himlen over Roskilde	Laura Maria Schütze og Katrine Boserup Jensen	Om Ayasofya-moskeen i Allehelgensgade
Vandhjulet ved Tadre Mølle	Isabella Fuglø og Bent Gottfredsen	
Gennemgang af Frederikssund Museums samling	Naomi Hainau Pinholt og Mette Høj	
Dansk Punk på Ragnarock	Victor Korning Zethsen	
100 svin med sløjfer på	Laura Marie Schütze og Niels Villadsen	Om Roskilde Andels-svineslagteri på Køgevej i Roskilde.
"Han havde sådan en hel stue deroppe"	Laura Maria Schütze og Niels Villadsen	Om den nedlagte biograf Kino på Algade 41
Kulturel integration gennem museet	Ditte Nedergaard Mikkelsen	
Tollerup Hovedgård ved Frederikssund	Gunvor Christiansen	
Døden fra Vindinge	Ole Thirup Kastholm, Nadja Malika Kring Mortensen, Katrine Ipsen Kjær og Palle Østergaard Sørensen	Om bl.a. udgravningerne ved Lundbjerggård ved Vindinge
Arkæologisk oversigt	Jesper Langkilde	En oversigt over museets seneste forundersøgelser og udgravninger med henvisning til rapporter, som er tilgængelige på ROMU's hjemmeside.